

Základní teoretickou premisou zdůvodňující zavedení nástrojů ochrany životního prostředí, včetně ekologických daní, je existence negativních externalit ovlivňujících životní prostředí v neregulovaných ekonomikách. **Externality**, nebo také externí náklady, obecně chápeme jako jakékoli působení vznikající v důsledku působení soukromých subjektů na jiné soukromé subjekty. Takovéto externí efekty mohou vznikat při výrobě i při spotřebě.

¹**Negativní externalita** je pak nákladem, který jeden ekonomický subjekt uvaluje na subjekty ostatní, ale nebere ho v úvahu při svém rozhodování o výrobě či spotřebě. Pokud náklady na znečišťování nebo využívání zdrojů nejsou zahrnuty v cenách, tržní nedokonalosti vyústí v nadměrnou výrobu či spotřebu takových předmětů, které budou znamenat zvýšené sociální náklady. Vzhledem k tomu, že čistý vzduch, čistá voda a tak podobně nejsou předmětem vlastnického práva, ekonomické subjekty je používají bez ohledu na vliv, jaký jejich rozhodnutí budou mít na ostatní i na následující generace.